

OPONENTSKÝ POSUDEK BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Nikola Kochová

Univerzita Karlova v Praze

1. lékařská fakulta

Studijní program: Specializace ve zdravotnictví

Studijní obor: Nutriční terapie

Výživa vytrvalostních běžců

Oponent

Doc. MUDr. Petr Brandejský, CSc.

Univerzita Karlova – 1. lékařská fakulta

Všeobecná fakultní nemocnice v Praze

Ústav tělovýchovného lékařství

Práce obsahuje 57 stran

Teoretická část 25 stran (s. 9-34)

Praktická část 18 stran (s. 35-52)

Seznam použitých zkratk 1 stranu (s. 53)

Literatura 1 stranu (s. 54)

V textu Teoretické části 6 tabulek, v textu Praktické části 14 tabulek.

Přílohy obsahují

Návod pro použití programu NutriPro Expert, verze NutriPro Klient (s. 55-57)

CD-R s textem bakalářské práce

Teoretická část se skládá z kapitol:

Úvod (s.9), Vytrvalostní běh (s. 10-13), Výživa ve vytrvalostním běhu (s. 14-24), Energetický metabolismus a jeho základní složky (s. 25-27), Vliv výživy na vytrvalostní výkon (s. 28-34).

Praktická část se skládá z kapitol:

Cíle, hypotézy a design práce (s. 35-36), Metodika práce (s. 37-39), Výsledky a diskuse (s. 40-46 a s. 47-51), Závěr (s. 52).

Výzkumný soubor a cíl studie

Autorka sledovala 20 zdravých vytrvalostních běžců (9 žen a 11 mužů), rozdělených do dvou souborů podle týdenní frekvence tréninku a hodnoty denního energetického příjmu. Cílem studie bylo zjistit rozdíly ve stravovacích návycích mezi rekreačními a výkonnostními vytrvalci. Stanovila pracovní hypotézy, pro sběr dat použila software NutriPro Expert a ke zpracování výsledků dvouvýběrový nepárový t-test s rovností rozptylů.

Připomínky oponenta

Probandů je 20, jsou rozděleni do dvou souborů po 10, které jsou genderově nehomogenní. Počet je nízký, jedná se tedy o pilotní studii, jejíž závěry jsou pouze předběžné.

Není uvedena antropometrická charakteristika souborů co do věku, tělesné výšky, tělesné hmotnosti, váhově-výškového indexu BMI a % tělesného tuku, chybí jejich porovnání nepárovým t-testem.

V práci se při udávání energetického metabolismu používají střídavě oficiální jednotky dle SI soustavy (kJ) s neoficiálními (kcal).

*str. 11 při systematickém tréninku se zvyšuje minutový oběh krve, medicínské označení tohoto jevu je zvýšený **minutový objem srdeční***

*str. 12 tepová frekvence – správně má být **srdeční frekvence („Heart Rate“)***

str. 12 chybí tabulka informující o potravinách s různým glykemickým indexem

chybně uvedeno, že nenasycené mastné kyseliny neobsahují dvojné vazby

str. 17 hodnota celkového cholesterolu 6,7 mmol/l je nyní hodnocena jako zvýšená

str. 24 denní příjem tekutin u sportovců má být nejméně 2,5-3 l denně, nejen podle intenzity, ale i trvání fyzické zátěže

str. 25 místo váhy je oficiální výraz tělesná hmotnost

tukuprostá tkáň lépe tukuprostá tělesná hmota („Lean Body Mass“)

str. 26 specificko-dynamický účinek potravy: není uvedena energetická náročnost využití jednotlivých základních živin

350-450 kcal (v kJ x 4,1868) je denní energetický výdej při „perspiratio insensibilis“, kdy se 0,6-0,8 l tekutiny vyloučí potem při habituální pohybové aktivitě a běžné zevní teplotě ovzduší, nemusí být horko

str. 31 krev houstne – správný výraz zahušťuje se – hemokoncentrace

při ztrátě tekutin 2 % tělesné hmotnosti se významně snižuje tělesná i duševní výkonnost

str. 32 mezi nevhodnými tekutinami v průběhu regenerace po výkonu chybí alkohol

str. 33 překlep na začátku druhého řádku mění smysl věty .....kofein není na seznamu zakázaných **dopingových** látek ..... Ivan Mach je **ing.**, ne MUDr.

str. 41-46 Tabulky t-test: výsledky se obvykle uvádějí $p < 0,05$ a ne $p < 5 \%$

str. 47-52 Diskuse

Negativní energetická bilance u skupiny rekreačních vytrvalců: lze vysvětlit nesprávným vykazováním buď příjmu potravy nebo nadhodnocením výdeje energie při sportovní činnosti

Alkohol: 3,52 g u souboru R a 0,28 g u souboru V jsou hodnoty proti povoleným 20-40 g denně zcela zanedbatelné a svědčí buď o praktické abstinenci probandů nebo o neuvedení skutečné spotřeby v dotazníku

Železo: nadbytek podporuje vznik volných kyslíkových radikálů, slovo negativně je v textu omylem

Cholesterol: hodnotu 301 mg u souboru V při normě do 300 mg lze při vysoké směrodatné odchylce s a malém počtu probandů označit za hraniční

Příjem tekutin: zcela nedostatečný, zvláště u probandů-vytrvalců a při vysoké spotřebě močopudného kofeinu

Otázky na autorku

Nebylo možné získat více pokusných osob, aby byly výsledky validnější?

Jaký vliv na výsledky má společné hodnocení mužů a žen?

Jaká byla sportovní výkonnost členů souboru V?

Čím se dá vysvětlit nízký energetický příjem u obou souborů (teoreticky by v daném věku nesportující ženy měly mít příjem 8-9 000 kJ a muži 11-12 000 kJ)?

Plánuje seznámit pokusné osoby s výsledky práce?

HODNOCENÍ

Předložená bakalářská práce se zabývá aktuální problematikou, společnou pro medicínu i sportovní vědu. Cílem autorky bylo porovnat na základě specializovaného nutričního dotazníku stravovací režim mladých

rekreačních a výkonnostních sportovců-vytrvalostních běžců. Zjistit rozdíly mezi nimi v energetickém příjmu a výdeji, ve výdeji energie při sportovní činnosti, v základních živinách, vitamínech, minerálech a stopových prvcích, příjmu kofeinu, alkoholu a vody.

Výsledky potvrdily stanovené hypotézy, ale vzhledem k omezenému počtu probandů se jedná o pilotní studii, jejíž výsledky mají jen informativní platnost. Použití nutričního dotazníku bylo správné, ovšem je třeba počítat s tím, že stejně jako u každé dotazníkové akce jsou údaje od respondentů zatíženy subjektivní chybou.

ZÁVĚR

Práce byla realizována v období říjen 2014 – duben 2015. Text je zpracován pečlivě, kvalitní je po stránce obsahové i formální, drobné stylistické nedostatky neovlivňují výsledky. Výsledky studie potvrdily stanovené hypotézy, jak se dalo očekávat podle současného stavu znalostí dané problematiky. Dotazníková akce je pro téma bakalářské práce vhodná, její informativní přínosnost pro praktické využití u sportovců byla autorkou ověřena.

Předložená bakalářská práce autorky Nikoly Kochové podle mého názoru splňuje předepsané požadavky.

Práci hodnotím stupněm B případně 2*

Praha, dne 21.5.2015

Doc. MUDr. Petr Brandejský, CSc.